

Αγαπητή νοσηλεύτρια,

Δεν είμαι σίγουρος ότι θα με θυμάσαι. Αλλά πριν λίγο καιρό ήμουν ασθενής στο θάλαμο που εργάζεσαι και συ ήσουνα η νοσηλεύτρια μου. Σήμερα αναρρώνω στο σπίτι μου, μετά από την εγχείρηση που είχα και σου γράφω ενώ είμαι ακόμα κάπως αδύνατος.

Η ανάγκη να σου εξηγήσω τις εμπειρίες μου που βίωσα στο νοσοκομείο και ειδικά στο θάλαμο σου, είναι πολύ δυνατή και επείγουσα. Γνωρίζω πόσο πολυάσχολη είσαι και πόσο πολύ αγωνιάς να φτάσεις σπίτι σου, εν τούτοις τολμώ να σου ζητήσω να με υποφέρεις για λίγο, έτσι απλά για ακόμα 5 λεπτά, όσο κρατάει να διαβάσεις αυτό το γράμμα.

Βλέπεις όταν ήμουν στο νοσοκομείο, **υπήρχαν μερικές αφίσες** αναρτημένες σε διάφορα σημεία. Αυτή η αφίσα λοιπόν μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση που ακόμα με συγκινεί η ανάμνηση της. Τρία προστατευτικά χέρια είχαν σχηματίσει κυριολεκτικά μια ομπρέλα γύρω από τρεις φιγούρες. Μου φάνταζε ότι προσπαθούσαν να διαφυλάξουν κάτι το πολύ πολύτιμο. Ήταν τόσο προστατευτικά. Στο κέντρο του κύκλου το πολύτιμο φορτίο, τρεις ανθρώπινες φιγούρες, φαίνονταν να νοιώθουν ασφάλεια και να απολαμβάνουν τη ζεστασιά. Ήταν οι αφίσες του 14ου Συνεδρίου σας, αν είμαι σωστός.

Κατά την ανάρρωση ξέρεις, κάποιος έχει το χρόνο να σκεφτεί και για κάποιο λόγο αυτή η αφίσα συνεχίζει να γυροφέρνει στο μυαλό μου. Μου θυμίζει την επίσκεψή μου στο νοσοκομείο.

Καταλαβαίνω ότι υπάρχουν αρκετά πράγματα στη δουλειά σου που παραμένουν αθέατα, πέρα από τις δικές μου επιθυμίες, αλλά πιστεύω ότι ακούγοντας τη δική μου ιστορία ίσως σου προσφέρει κάτι νέο για να σκεφτείς. Ελπίζω ότι δεν θα με παρεξηγήσεις και ότι ίσως αυτή η στιγμή να αποδειχθεί αποδοτική και για τους δύο μας, έτσι που στο τέλος της ημέρας τα αισθήματα που τρέφουμε ο ένας για τον άλλο να παραμείνουν θετικά.

Δεν ήσουνα εκεί όταν έμαθα **ότι χρειαζόμουν εγχείρηση**. Μαντεύω, για πολλούς λόγους, πως εκείνη η στιγμή είναι διαφορετική για τον καθένα, αλλά για μένα κατ' αρχή δεν μου προκάλεσε και κανένα σιοκ. Αντίθετα μου φάνηκε σαν ανακούφιση, που ίσως να οφείλετο στο γεγονός ότι περνούσα μια κρίση έντονου πόνου στο δεξιό μου ισχίο για μήνες και τώρα που βγήκε η διάγνωση ότι ήταν θεραπεύσιμο, έφυγε ένα βάρος από το στήθος μου. Με τη προσθετική του ισχίου, και με λίγη τύχη φυσικά, ο καλός γιατρός μου εξήγησε ότι θα απαλλαγώ από το πόνο. Ξέρεις ίσως σου φανεί παράξενο αλλά δεν μπορείς να φανταστείς, ή μήπως μπορείς, τι σκέφτεται κάποιος που νοιώθει τόσο άβολα και υποφέρει **από τόσο μεγάλο πόνο**. Σίγουρα είναι κάτι διαβολικό, σκεφτόμουνα. Τελικά πίστευα ότι ήταν καρκίνος. Εξ άλλου ένας από τους γείτονες μου στο διπλανό δωμάτιο που είχε πόνο στο ισχίο για αρκετό χρόνο, τώρα είναι νεκρός. Έτσι λοιπόν καταλαβαίνεις γιατί **ήμουν ανήσυχος την ημέρα της εισαγωγής**.

Αλλά εκείνη ειδικά την ημέρα από το γραφείο του γιατρού έφυγα γεμάτος χαρά και δεν έβλεπα τη ώρα να φτάσω στο σπίτι μου. Ήθελα βλέπεις να μοιραστώ τη χαρά μου με τη σύζυγο μου που ανησυχούσε και αυτή για τη κατάσταση μου.

Είσαι ένας από τους επαγγελματίες του νοσοκομείου που πιθανό να καταλαβαίνεις γιατί ένοιωθα τόσο έντονα συναισθήματα την ημέρα της εισαγωγής μου στο νοσοκομείο, μια μέρα **πριν την εγχείρηση**. Ήμουν φοβισμένος, γιατί σε γενικές γραμμές δεν γνωρίζω και πολλά πράγματα για το σύστημα υγείας. Βλέπεις ήμουν υγιής μια ολόκληρη ζωή. Γι' αυτό και δεν γνωρίζω πολλά πράγματα για συστήματα υγείας, γιατρούς, νοσηλεύτες, βοηθούς θαλάμου σου λέει κάποιος, εγχειρήσεις.

Παρόλα αυτά πιστεύω να μη με θεωρείς αφελή λόγω της έλλειψης εμπειριών και να νομίζεις ότι δεν καταλαβαίνω τι μου συμβαίνει. Γιατί καταλαβαίνω και είμαι πολύ παρατηρητικός από μικρός, όπως μου έλεγαν και στο χωριό μου. Συνεχώς γνωρίζω τι γίνεται γύρω μου. Λίγο πολύ σαν τον αστυνόμο Κολόμβο, τον αστυνόμο από την ομώνυμη σειρά της τηλεόρασης. Είμαι ένας από τους θαυμαστές του και θα ήθελα να σκέφτομαι ότι λίγο πολύ είμαι σαν αυτόν κατά το δικό μου ταπεινό τρόπο. Μερικοί λένε ότι έχω **την έκτη αίσθηση**, αλλά άστο καλύτερα. Πιο πολύ είναι να γνωρίζεις τον τρόπο, να μη σε βλέπουν οι άλλοι, ας πούμε όταν στέκεσαι πίσω από το παράθυρο, πίσω από τις κουρτίνες, και θέλεις να παρακολουθήσεις κάποιον. Δεν είναι όμως μόνον ο τρόπος, αλλά θα πρέπει να έχεις και τον κατάλληλο εξοπλισμό. Στη προκειμένη περίπτωση ένα καλό ζευγάρι γυαλιά, ή ακόμα καλύτερα ένα ζευγάρι κιάλια, θα ήταν πολύ βοηθητικά.

Συμπερασματικά δεν είμαι από αυτούς που πιστεύουν στην έκτη αίσθηση, γιατί βλέπεις πιστεύω στην **απόδειξη**. Με βρίσκεις απόλυτα σύμφωνο, σε όλα αυτά που παρατήρησα κατά την επίσκεψη μου στον εργασιακό σου χώρο. Ειδικά δε, στις περιπτώσεις που όταν πρόκειται να προσδιορίσετε τη συμπεριφορά των ανθρώπων και να πάρετε αποφάσεις που θα σας οδηγήσουν στις κατάλληλες επόμενες σας ενέργειες. Παρατήρησα τη μεθοδικότητα σου και τον τρόπο που συμπεριφερόσουν σε όλους., χωρίς διακρίσεις. **Χωρίς διακρίσεις** και αυτό φάνταζε ακόμα πιο έντονο, γιατί ακριβώς απέναντι μου ήταν ο κύριος Αχμέτ Μουσταφά. Άκουα τη γλυκιά φωνή σου που προσπαθούσε να του δώσει κουράγιο. Ευτυχώς έλεγα που ο κύριος Άχμετ ήταν πρώτης γενιάς και ήξερε κάποια ελληνικά.

Εν πάσει περιπτώσει μπήκα στο νοσοκομείο και **ήμουν φοβισμένος**. Όχι τόσο πολύ για το νυστέρι, αλλά για τη βελόνα. Γνωρίζω ότι αυτό ίσως σου φανεί παράξενο και ακόμα πιο πολύ αν προσπαθήσω να σου το εξηγήσω. Φαίνεται λίγο τρελό βλέπεις όταν η νοσηλεύτρια του χειρουργείου μου εξηγούσε ότι μέσω της βελόνας θα ερχόταν η Αναστασία. Για μια στιγμή νόμισα ότι αναφερόταν σε κάποιο πρόσωπο. Αναστασία. Πολύ ωραίο όνομα, σκέφτηκα. Σύμπτωση για μένα ήταν το πιο αγαπημένο μου όνομα. Ήταν βλέπεις το όνομα της μάνας μου. Βέβαια γρήγορα αντιλήφθηκα ότι δεν επρόκειτο για κάποιο πρόσωπο, αλλά για κάποια κατάσταση. Τη δική μου κατάσταση. Θα ήμουν κάτω από **αναισθησία**. Τι σου είναι το μυαλό σκέφτηκα και πόσο εύκολα μπορεί κάποιος να παρακούσει ιδίως **όταν έχει πάρει προνάρκωση**. Κάτω λοιπόν από την αναισθησία, σήμαινε ότι δεν θα ένοιωθα κανένα πόνο και στη πραγματικότητα δεν θα ένοιωθα τίποτε κάτω από τη μέση, αλλά η νοσηλεύτρια του χειρουργείου θα ήταν ικανή να αναγνωρίζει τις ανάγκες μου και κατά κάποιο τρόπο να είναι παρούσα όταν οι άλλοι θα προσπαθούσαν να φτιάξουν το ισχίο μου.

Αυτό μου φαινόταν καθώς πρέπει αγαπητή μου νοσηλεύτρια. Βλέπεις και μόνο με τη σκέψη, όταν δεν έχεις κάποιο **έλεγχο** σ' αυτό που σου συμβαίνει, είναι πολύ

τρομακτικό. Γι' αυτό όλα όσα έκανε για μένα, **να νοιώθω μέρος της όλης κατάστασης**, σαν υποκείμενο και όχι αντικείμενο, με έκανε να νοιώθω πολύ καλύτερα.

Σκεπτόμενος τον τρόπο που **μου έδωσες εξηγήσεις** για τα διάφορα πράγματα, νομίζω ότι θα ήθελες να ακούσεις και τα πιο κάτω. Ξέρεις η σύζυγος μου στον ελεύθερο της χρόνο ασχολείται με το κήπο και ως συνήθως τη βοηθώ σε ότι μπορώ. Τη βοηθώ μετά χαράς μπορώ να πω γιατί ήταν και δικό μου όνειρο η κηπουρική. Για να με κάνει λοιπόν ένα καλό **συνεργάτη** της, προτού αρχίσουμε τη δουλειά, μου εξηγεί ακριβώς τι θέλει και πως θα τη βοηθήσω. Πάντα ανέμενε πιο πολλά από εμένα. Γνώριζε ότι η δουλειά θα εκτελείτο πιο γρήγορα αν σπαταλούσε μια στιγμή να μου **εξηγήσει** τι θα έπρεπε να κάνω για να **φτάσουμε σε ένα κοινό στόχο**. Για να ξέρεις, η καλή **συνεργασία** συχνά οδηγεί στα πιο **καλά αποτελέσματα**. Αυτό μπορείς να το πιστοποιήσεις αν ρίξεις μια ματιά στο κήπο μας, που βοήθησα τη σύζυγο μου να φτιάξουμε.

Λοιπό που μείναμε. Στις εξηγήσεις που μου έδωσες. Όταν λοιπόν αγαπητή μου νοσηλεύτρια, ήρθες **τη νύκτα πριν την εγχείρηση** και μου εξήγησες κρατώντας μια φωτογραφία του ισχίου, τι επρόκειτο να γίνει στην εγχείρηση την άλλη μέρα, έφερα στο μυαλό μου τη κατασκευή του κήπου μου, γιατί περί κατασκευής πρόκειται. Ή μήπως κάνω λάθος. Γιατί την ίδια στιγμή **αν καταλάβεις το σχήμα, τη κατασκευή**, είναι πιο εύκολο να καταλάβεις τη λειτουργικότητα και τις αναγκαίες επισκευές και πως θα πρέπει να γίνουν. Πιστεύω ότι τώρα έχω μια πιο περιεκτική και πιο βαθιά γνώση για τις υπηρεσίες που μου προσφέρατε στην αίθουσα του χειρουργείου. Ήταν πολύ έξυπνο εκ μέρους σου, αγαπητή νοσηλεύτρια, βοηθώντας με να καταλάβω τι πήγαινε λάθος με μένα και κάνοντας με να σκέφτομαι για κάτι γνωστό, όπως στη συνηθισμένη ζωή.

Φυσικά ποτέ σου δεν μου υποσχέθηκες κήπους με τριαντάφυλλα, αλλά υπάρχει κάτι από το **πρωινό της εγχείρησης** που θέλω να μοιραστώ μαζί σου. Γνωρίζω ότι δεν μπορείς να αναλαμβάνεις όλη την ευθύνη για ότι συμβαίνει στο θάλαμο σου, αλλά είναι κάτι που εσείς σαν επαγγελματίες θα πρέπει να ξανασκεφτείτε. Για όνομα του θεού, **γιατί** αλήθεια με ανάγκασαν να βγάλω τη προσθετική μου σιαγόνα στο θάλαμο, τη στιγμή που η αναισθησία ήταν τοπική; Κατάλαβα το πρωταρχικό σας σκοπό, όπως για να μη τα καταπιώ όπως μου είπαν κατά την αναισθησία, για να μη χαθούν, να μη σπάσουν, αλλά εξακολουθεί να μου προκαλεί αμηχανία. Το στόμα είναι ύψιστης σημασίας για τη προσωπική εμφάνιση. Φαντάσου ότι κάποιος σου βγάζει τα μπροστινά σου δόντια και αμέσως μετά μπαίνεις σε μια υπεραγορά ή το ταχυδρομείο ή το χειρουργείο. Προσπάθησε να πεις υπεραγορά, ταχυδρομείο ή χειρουργείο και θα δεις τι εννοώ. Θα έπρεπε λοιπό **να εγκαταλείψω το θάλαμο και να πάω στο χειρουργείο ακριβώς έτσι**, να ανταμώσω και να μιλήσω σε κόσμο, που δεν είδα ποτέ μου, σε τέτοια μη αξιοπρεπή θέση. Φαντάζομαι πως δεν θέλετε να συμβιβάζετε κανενός **την αξιοπρέπεια** γιατί θα υποβληθεί σε εγχείρηση! Αυτό θα πρέπει να το καταγράψετε κάπου, σαν εσωτερικός κανονισμός ας πούμε, ή σαν νόμος, κάτι τέλος πάντων, για να αποφεύγεται τουλάχιστο στους άλλους ασθενείς. Ακόμη να σου αναφέρω ότι προσπάθησαν να μου βγάλουν τα γυαλιά. Ααα, εκεί αντιστάθηκα κανονικά. Τους έπεισα τελικά ότι θα προκαλούσε πιο πολλή ζημιά αν τα έβγαζα, παρά καλό, γιατί θα έπρεπε να βλέπω για να συνεργαστώ πλήρως. Μα επιτέλους τι καλό θα έκανε στην ομάδα αν κάποιος έβλεπε θολά στο χώρο του χειρουργείου;

Πριν την εισαγωγή μου στο νοσοκομείο, ο γείτονας μου ο κ. Χρίστος με είχε ειδοποιήσει για τη **πρόναρκωση**. Έλεγε λοιπόν με τη πρόναρκωση ότι νοιώθεις τόσο μεθυσμένος που με έκανε να φοβάμαι. Βλέπεις νόμιζα ότι θα έχανα εντελώς τα λογικά μου, τόσο πριν όσο και μετά την εγχείρηση. Ήταν πράγματι πολύ ευγενικό εκ μέρους να με διαβεβαιώσεις περί του αντιθέτου. Εν τούτοις όταν είδα για πρώτη φορά το προσωπικό και την αίθουσα του χειρουργείου που θα με χειρουργούσατε, σκέφτηκα πράγματι ότι με πήρατε σε λάθος μέρος ή κάπου, θα έπρεπε να ήμουν μεθυσμένος, όπως ακριβώς μου περιέγραψε ο κ. Χρίστος. Με το τι είδα γύρω μου δε ήμουν σίγουρος αν με οδηγήσετε μερικές εκατοντάδες χρόνια μπροστά ή πίσω στο χρόνο. Τελείωσα με τη σκέψη ότι θα έπρεπε να ήταν αρκετά χρόνια πίσω γιατί όλοι ήσαν ντυμένοι σαν Ιππότες της Στρογγυλής Τραπέζης. Σε διαβεβαιώ ότι ένοιωσα εντελώς εξωπραγματικά **και το μόνο πράγμα που με κράτησε στη πραγματικότητα** εκείνη τη στιγμή, ήταν η φωνή της νοσηλεύτριας του χειρουργείου, που με επισκέφθηκε το απόγευμα πριν την εγχείρηση, η μόνη γνωστή εμπειρία που μπορούσα να έχω. Σιγά σιγά το ξεπέρασα και το νευρικό μου σύστημα επανήλθε. Αλλά αγαπητή μου νοσηλεύτρια του χειρουργείου, στο μέλλον προσπάθησε **οι ασθενείς σου να είναι καλύτερα ενημερωμένοι για το πώς φαίνεται το χειρουργείο και η χειρουργική αίθουσα**. Κάνε μερικές φωτογραφίες ή κάτι τελοσπάντων και δείξε τες στους ασθενείς κατά την **προ εγχειρητική σου επίσκεψη** στο θάλαμο. Διαφορετικά κάποια μέρα θα δεις κάποιον ασθενή να το βάζει στα πόδια μόλις αντικρύσει τη χειρουργική αίθουσα.

Το εκτιμώ αφάνταστα για τις εξηγήσεις που μου έδωσες τι θα συνέβαινε **στην αίθουσα προετοιμασίας**. Στη διπλανή αίθουσα άκουγα κάποιο νοσηλευτή να εξηγεί στα Αγγλικά αυτά που μου έλεγες. Σκέφτηκα, βλέπετε είχα και την προνάρκωση, ότι κάποιος μετάφραζε αυτά που μου έλεγες. Έσκασες τόσο γλυκό χαμόγελο όταν σου είπα το πάθημα μου, που ακόμα το θυμάμαι. Η κοινωνία μας αλλάζει, τώρα πια είμαστε **μια πολυεθνική κοινωνία** και προσπαθούμε να συμβιβάσουμε τα πράγματα. Για μας είναι όλοι ασθενείς, ανεξάρτητα από χρώμα, θρησκεία, φύλο ή εθνικότητα. Οι χειρουργικές μας λίστες καταμαρτυρούν τα όσα σας λέω.

Εν τούτοις έμεινα αγαπητή μου νοσηλεύτρια, έκπληκτος για το **πήγαινε έλα**, την **κίνηση και το θόρυβο** μέσα στην αίθουσα. Ξέρεις όταν είσαι σε οριζόντια θέση το μόνο που βλέπεις είναι πρόσωπα να κινούνται βιαστικά μπροστά πίσω, δεξιά και αριστερά. Θυμήθηκα τότε κάτι που διάβασα πρόσφατα και το πιστοποίησα βιώνοντας το. Ότι ο μεγάλος ηττημένος είναι αυτός που βρίσκεται σε οριζόντια θέση. Ο ηττημένος πυγμάχος π.χ, ο λαβωμένος στρατιώτης. Ο νικητής λέει, **στέκεται πάντα όρθιος**. Εκείνη λοιπόν τη στιγμή ένοιωσα ηττημένος και εξαρτημένος.

Και όλος **εκείνος ο θόρυβος**? Σίγουρα κανένας ασθενής δεν ενδιαφέρεται να ακούει πόσα πλήρωσε κάποια στο κομμωτήριο για να κάνει ανταύγειες στα μαλλιά της, ή ποια ομάδα θα πάρει το πρωτάθλημα στο ποδόσφαιρο, ή ακόμα χειρότερο να ακούει φωνές. **Η ανησυχία** υπάρχει για τον ασθενή και χωρίς όλα αυτά.

Ξέρεις **παρακολουθούσα** τη νοσηλεύτρια στο χειρουργείο και ελπίζω να μην την ενοχλεί. Τον πιο πολύ χρόνο φαινόταν να κάνει τη δουλειά της, αλλά όταν κάποιος χρειαζόταν τη βοήθεια της, ήταν εκεί για να του την προσφέρει. Μπορώ να πω μάλιστα σαν να γνώριζε **εκ των προτέρων τι ήθελε η ομάδα**. Θα πρέπει να παραδεχτώ ότι η πρώτη μου σκέψη ήταν πως είχε εκείνη την έκτη αίσθηση, που μιλήσαμε πιο πάνω, ή ακόμα, ότι ήταν σε νιρβάνα και σε μια στιγμή ξυπνούσε

ξαφνικά ακριβώς στη κατάλληλη στιγμή. Τελικά παρακολουθώντας την κατάλαβα ότι δεν ήταν ακριβώς έτσι, αλλά γνώριζε τι ήθελαν οι άλλοι στη δεδομένη στιγμή. Γνώριζε γιατί ήταν συγκεντρωμένη σ' αυτό που έκαναν. Εδώ μπαίνει πάλι το θέμα της απόδειξης, **απόδειξη** σαν αποτέλεσμα της εκπαίδευσης της και της εμπειρίας της. Λόγω της συγκέντρωσης της ήταν ικανή να προβλέψει και προλάβει τις ανάγκες τους. Ήταν πάντα **ένα βήμα μπροστά**. Αυτός ήταν ο τρόπος που εργαζόταν.

Ήσαν και **κάποιοι από την ομάδα που δούλευαν πίσω από τη κουρτίνα** και κατάλαβα ότι η κουρτίνα ήταν εκεί για να με προστατεύει. Μου φαινόταν λίγο παράξενο να είμαι κάτω από τοπική αναισθησία, πίσω από τη κουρτίνα και να μη νοιώθω τίποτε από τη μέση και κάτω. Από προηγούμενες εμπειρίες, γνώριζα ότι όταν κάποιος χάσει μια από τις αισθήσεις του, αναπτύσσει αμέσως τις άλλες του αισθήσεις. Αν π.χ βρεθεί κάποιος ξαφνικά στο σκοτάδι αναπτύσσει την ακοή και την αφή του πιο πολύ σαν εξισορροπητικός παράγοντας της απώλειας της όρασης. Δεν ξέρω αν οι συνάδελφοι σου της χειρουργικής ομάδας το γνώριζαν αυτό, αλλά υπήρξαν στιγμές που νομίζω ότι **ξεχνούσαν ότι ήμουν εκεί**. Εντάξει δεν λέω, με χειρουργούσαν, με περιποιούνταν αλλά δεν με λάμβαναν υπόψη. Σε κάποια στιγμή, μπήκε κάποιος μέσα, χωρίς να με χαιρετήσει καν. Δεν μου έκανε και την καλύτερη εντύπωση. Έμεινε στην αίθουσα μέχρι που τέλειωσε η εγχείρηση και γι' αυτό σκέφτηκα θα ήταν κάποιο **σπουδαίο άτομο**.

Θυμάμαι όταν ήμουν μικρός οι γονείς μου μια Κυριακή πήγαν επίσκεψη στο θείο μου. Αν και ήταν ο μοναδικός θείος που έχω, παρόλα αυτά εγώ προτίμησα να πάω σε κάποιο φίλο μου. Το βράδυ ο φίλος μου περπάτησε μαζί μου μέχρι το σπίτι μου, και ήταν ακριβώς η στιγμή που κατάλαβα ότι δεν είχα κλειδί του σπιτιού και φυσικά θα έπρεπε να περιμένω. Έξω ήταν σκοτάδι και το κρύο κάπως τσουκτερό, μα θέλοντας να φανώ πιο γενναίος από ότι ήμουν, είπα στο φίλο μου, που σημειώστε ήταν και πιο μεγάλος, να επιστρέψει στο σπίτι και οι γονείς μου θα επέστρεφαν σε λίγο. Αλλά επέμενε και είπε ότι θα περιμένει μαζί μου μέχρι να γυρνούσαν. Δεν ήθελε με κανένα τρόπο να με αφήσει μόνο μου. Ένοιωσα τόση ανακούφιση για την απόφαση του. Μετά από τόσα χρόνια κατάλαβα ότι αυτή η στάση του φίλου μου ήταν **εκδήλωση φροντίδας**. Θέλεις να είσαι εκεί για τους άλλους. Αυτό το συναίσθημα ένοιωσα ξανά όταν ήμουν στην αίθουσα του χειρουργείου, όταν τόσο η νοσηλεύτρια του χειρουργείου, όσο και κάποιοι συνάδελφοι σου ήρθαν να μου δώσουν κουράγιο, με ένα τους λόγο, ένα χαμόγελο, ακόμα και ένα άγγιγμα στο χέρι. Ήταν για μένα μια ενισχυτική ένεση, μια δόση δύναμης που με έκανε να νοιώσω ότι δεν ήμουν μόνος και αβοήθητος. Κάποια νοσηλεύτρια έφερε μια **ζεστή κουβέρτα** και μου σκέπασε τα χέρια και το στήθος. Αυτό σκεφτόμουνα συνέχεια, ότι κρύωνα σε εκείνο το **ψυχρό και άχαρο περιβάλλον**. Ήθελα να το ζητήσω μα σκεφτόμουνα μήπως καταντούσα υπερβολικός και ενοχλητικός. Ήρθε ακριβώς στη στιγμή της ανάγκης. Ο θεός να σε έχει καλά, είπα, και έσφιξα τα χείλη μου να μην κλάψω. Έτσι για να ξέρεις αγαπητή μου νοσηλεύτρια συγκινούμαι πολύ εύκολα. Ειδικά με τις μικρές και ανθρώπινες εκφράσεις της ζωής. Αυτή η ανθρώπινη εκδήλωση φροντίδας, μου έδωσε το **αίσθημα της ασφάλειας και με βοήθησε να ηρεμήσω**. **Θυμήθηκα πάλι την αφίσα με τα τρία χέρια και άθελα μου σκέφτηκα τον εαυτό μου στο κέντρο αυτού του κύκλου**. **Ένοιωσα τα ακροδάκτυλα σου..... να με αγγίζουν γεμάτα φροντίδα**.

Τελικά, η εγχείρηση καθ' αυτή ήταν επιτυχημένη. Εν τούτοις έχω μια τελευταία παρατήρηση.

Άκουσα τελευταία μετά με μεγάλης μου χαράς, ότι προσπαθείτε να καλύτερέψετε τα κάποια πράγματα, δημιουργώντας το **θεσμό της κοινοτικής νοσηλεύτριας**. Επέτρεψε μου αγαπητή μου νοσηλεύτρια να εκφραστώ με μια Κυπριακή παροιμία, γιατί στη περίπτωση εκφράζει ακριβώς τα συναισθήματα αυτών που βιώνουν καταστάσεις σαν τη δική μου. ‘Κάλλιον αργά παρά ποτέ’. Θα είναι μεγάλη ανακούφιση να έχεις ένα επαγγελματία έστω και για μια στιγμή, να σου εξηγήσει και να σου λύσει ένα σωρό ερωτηματικά που σε ταλανίζουν μετεγχειρητικά. Χρειάζονται πιο πολλοί ειδικοί στη Κοινοτική νοσηλευτική και εδώ ακριβώς φαίνεται να είναι ένας τομέας που υστερείτε. Θα σε παρακαλέσω να το αναφέρεις αυτό στους ανώτερους σου, ίσως ευαισθητοποιηθούν πιο πολλοί, γιατί οι εμπειρίες και οι γνώσεις των ειδικών δεν συγκρίνονται με κανενός άλλου.

Τελειώνω γιατί δεν θέλω να σε κουράσω περισσότερο. Γνωρίζω ότι βιάζεσαι να φτάσεις σπίτι, στην οικογένεια σου. Παρά τις πολύ λίγες, όχι και τόσο ευχάριστες εμπειρίες, γενικά η εμπειρία μου μαζί σου στο νοσοκομείο ήταν **θετική**. Καταλαβαίνεις φυσικά ότι εγώ είμαι ένας απλός άνθρωπος και όχι κατ’ ανάγκη ο ειδικός για να υποστηρίξω το **εξαιρετος στην Ετήσια Έκθεση** σου. Εσύ θα πρέπει να είσαι σε θέση να το αποδείξεις αυτό στον εαυτό σου, μαζί με τους άλλους συναδέλφους σου στο θάλαμο σου. Αυτό ίσως να απαιτεί να ασχοληθείς με την **έρευνα**, να **γράψεις** κάποια συγγράμματα ή να κάποια εργασία για το επαγγελματικό περιοδικό σου, ή να **λαμβάνεις ενεργό μέρος** στα Συνέδρια σας. Θα πρέπει να **μοιράζεσαι** τις γνώσεις και τις εμπειρίες σου. Εσύ τα γνωρίζεις καλύτερα από εμένα όλα αυτά. Εν τούτοις, γνωρίζω ότι δεν μπορείς να είσαι **εξαιρετος**, χωρίς να κατανοείς τι αισθάνεται κάποιος όταν βρίσκεται στο κρεβάτι του πόνου. Επιπλέον θα πρέπει να ομολογήσω ότι από τη στιγμή που έβαλες τις ανάγκες μου **στο κέντρο της φροντίδας** σου, αυτό εξυπακούει νοσηλεύτρια με ικανότητες, με ευγενικά αισθήματα και κίνητρα για προσφορά. Για μας τους απλοϊκούς είναι τα μικρά και απλά πράγματα που μετρούν πιο πολύ. Όταν νοιώθουμε ότι κάποιοι σαν και σας, αγαπητέ μου νοσηλευτή, αγαπητή μου νοσηλεύτρια, **βρίσκονται στο πλευρό μας, να μας πιάσουν**, την ώρα που θα πέφτουμε. Θυμάσαι τη αφίσα του Συνεδρίου, που σου ανάφερα στην αρχή της επιστολής μου. Αυτά τα χέρια ήταν τα δικά σου, τα σίγουρα χέρια.

Αυτή ήσουν εσύ, αγαπητή μου νοσηλεύτρια. Σε ευχαριστώ γιατί ήσουν μαζί μου στο ταξίδι της δοκιμασίας μου. Στο δρόμο σου να φτάσεις τ’ αστέρια, σου εύχομαι δύναμη και υγεία.